

ЛИСТ СТУДЕНАТА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

ПРАВНИК

мај 2012.
број 35
часопис је бесплатан

Разговор поводом Дана факултета
Интервју • Правнички кутак
Култура • Поетски кутак

Садржај:

**3 Разговор са проф. др Предрагом
Димитријевићем поводом Дана факултета**

6 Интервју са доц. др Маријом Игњатовић

10 Студентске актуелности

12 Правнички кутак

23 Култура

29 Поетски кутак

**Правник-медијски јавни сервис студената
Правног факултета у Нишу**

**Издавач:
САВЕЗ СТУДЕНАТА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА**

Координатор листа: Доц. др Марија Игњатовић

Главни уредник: Александра Ћирић

Заменик уредника: Александар Михајловић

**Уреднички колегијум: Јелена Тодоровић, Лука Видосављевић,
Стефан Најдановић, Ива Антић, Јована Митровић,
Гала Бончић, Александра Христов, Тијана Мицић Радовановић,
Тамара Станковић, Марија Живановић**

Лектор: Саша Маркота

Штампа: "ПУНТА"

РАЗГОВОР са проф. др Предрагом Димитријевићем поводом Дана факултета

Када је основан Правни факултет, и да ли је одмах почео са радом као самостална високошколска установа?

Правни факултет у Нишу је основан маја 1960. године али није почео са радом као самостална институција већ као Правно-економски факултет, који је био организован са два одсека: правни и економски. Настава на Правно-економском факултету почела је 17.октобра 1960.године.

Прва генерација студената бројала је укупно 503 студента, од којих је било 148 редовних и 355 ванредних. Настава је почела са малим бројем професора. На Правном одсеку, било је 7 наставника и сарадника. Многи

предмети нису имали професоре па су професори држали по два и више предмета. Такође, на многим предметима није било асистената, па су професори држали вежбе, семинарску наставу итд.

Велику помоћ тим почетним годинама Факултету је пружио Правни факултет у Београду. Та помоћ се стално развијала и она даље прераста у широку сарадњу. Треба навести прве истакнуте професоре који су били у сталном радом односу или су као професори Правног факултета у Београду давали велики допринос развоју нашег Факултета, као што су: проф. др Бранимир Јанковић, који је био и први ректор Универзитета у Нишу, проф. др Славољуб Поповић који је био први декан Правно-економског факултета, проф.

/лист студената правног факултета/

др Драгомир Стојчевић, проф. др Миодраг Матејић, проф. др Миодраг Ђорђевић, проф. др Драгољуб Димитријевић и други.

Ако направите паралелу времена када је Правни факултет основан и данашњег, које су главне предности, а који главни недостаци?

Као што сам рекао Правни факултет у време оснивања имао је проблем са кадровима јер је било укупно седам наставника и сарадника а велики број студената са којима је требало радити. Тај број је непрекидно повећаван, тако да данас имамо скоро 70 наставника и сарадника. Међутим за даље усавршавање наставе, потребан је још већи број професора и сарадника. Ова потреба произилази из нужности даљег развоја наставног и научног рада на Факултету.

Данас на факултету студира укупно 3018 студената, од тога је на буџету 1574 а самофинансирајућих 1444. На докторским

академским студијама права имамо преко 100 студената. Докторат правних наука на Факултету стекло је преко 50 а магистрирало је 118 студената.

Економски услови су били тешки и у време оснивања само је економска ситуација у земљи била стабилнија. Данас Факултет ради у отежаним економским условима и на тржишту где постоји јака конкуренција приватних факултета и то не само домаћих већ и страних. Због тога Правни факултет мора непрекидно да се усавршава у свим сегментима свог наставног и научног рада како би се флексибилно и креативно прилагођавао новим изазовима у савременом друштву.

Студент продекан је управо у овом броју оценио сарадњу студената са деканатом и управом факултета изванредном. Како бисте Ви оценили тренутни однос и квалитет сарадње деканата са управом факултета и студентима?

Односи су јако добри и драго ми је да студенти то препознају. Свака сарадња мора почивати на обостраном уважавању потреба и могућности јер се једино тако долази до квалитетних одговора и решења. Студенти наравно имају своје интересе и захтеве, ми се трудимо да тим захтевима излазимо у сусрет држећи се статута и закона, финансијски подржавамо њихове активности. Свесни смо да пре свега постојимо због студената јер они су драгоценост овог друштва. У свему овоме, морам да поменем, велику подршку имам у својим продеканима са којима заједнички решавамо сва питања и проблеме.

Које достигнућа или промене бисте посебно истакли за време Вашег руководства?

Прво, ништа што је урађено за време мог мандата није било без предходних активности и резултата. Ја сам само желео да неке ствари убрзам и да их заиста решим, иако то не иде баш лако. Ту мислим пре свега на реформисање наставних планова и програма, чији је смисао да се ефикасност и квалитет студирања подигне на виши ниво. Донели смо неколико правних аката закључно са Правилником о испитима, који треба да реши тзв. „уска грла“ студирања и студентима

да алтернативу када више пута не могу да положе један испит а сматрају да је разлог за то на страни испитивача. Ту постоје многи отпори и на томе треба још радити.

Друго, доста смо радили на међународној сарадњи која поред низа билатералних резултата има један значајан помак а то је потписивање Меморандума о сарадњи и успостављању Асоцијације правних факултета југоисточне европе SEEIS. Ова асоцијација обухвата све државне правне факултете из бивше југославије као и из региона и она подразумева формирање заједничких органа и финансија, организовање великог броја активности у које је укључен наш факултет (часописи, међународних конференција и др.).

Такође, много смо урадили на оживљавању издавачке делатности факултета која је била практично мртва у сегменту издавања уџбеника а која ће имати тек накнадне финансијске ефекте за факултет.

Посебно истичем бригу управе факултета у повећавању ефикасности студирања што није увек једноставно али има помака.

Активност правне клинике смо обогатили новим пројектима што обогаћује практичну димензију едукативног процеса на факултету. Данас факултет реализује четири пројекта. Посебно ћу нагласити пројекте који се реализују у оквиру правне клинике која је основана 2002. године и сада исту похађа 11 та генерација студената. У току је реализација два програма обуке: Правне клинике за заштиту жена и за борбу против трговине људима. Намера нам је да студенте научимо вештинама и наоружамо их практичним знањем јер право није само наука, право је и занат и живот.

Најзад, морам да кажем да смо од почетка мандата усавршавање наших сарадника и асистената сматрали веома важном инвестицијом. Ту факултет не треба да штеди јер инвестиција – то су млади и образовани људи и то ће се у будућности исплатити кроз подизање нивоа квалитета правних студија.

С обзиром да сте у једном од претходних интервјуа оценили примену Болоњског система на Правном факултету оценом 5,

којом бисте оценом сада оценили?

Моја оцена би била око 7. Помак је свакако учињен јер се имплементација новог начина рада проширио и на вишим годинама студија. Међутим, уочени су многи проблеми игнорисања Болоњских принципа, иматације али и злоупотребе многих облика рада од стране самих студената што ствара утисак да је пре било боље. Међутим, важно је гледати у будућност, бити

свестан да је знање моћ у да само знање доводи до професионалног интегритета. Мислим да је наш задатак као професора и педагога да студенте убедимо да циљ студирања није само завршити факултет, већ и стећи знања.

У чему се огледа ваша визија Правног факултета?

Желимо да Правни факултет постане савремен европски факултет, који ће бити стручно и хумано оријентисан, што је у ствари и суштина и циљ права и правне науке.

Посебно бих желео да се у оквиру нашег факултета отворе нови програми студија у облику департмана или одељења који ће студентима понудити нове садржаје образовања каквих нема јужно од Београда. Ту мислим на департман за политичке науке који као такав организациони облик годинама живи у склопу Правног факултета у Скопљу и на другим местима. Мислим да Ниш заслужује департман ове врсте а касније можда и посебан факултет за политичке науке. То може само да побољша конкурентне способности нашег факултета.

Александра Ђурић

/лист студената правног факултета/

ИНТЕРВЈУ

доц. др Марија Игњатовић

Доц. др Марија Игњатовић

Дипломирала је на Правном факултету Универзитета у Нишу 1998. године. Магистарску тезу под називом "Старатељство над малолетницима у римском и савременом праву", именована је одбранила на Правном факултету "Јустинијан Први" у Скопљу, Република Македонија 2005. године. На Правном факултету у Нишу ради од 2000. године. За сарадника, асистент-приправник, изабрана је 2000. године, а за асистента за ужу Правно-историјску научну област на Правном факултету у Нишу, изабрана је 2006. године. За доцента за ужу Правно-историјску научну област на Правном факултету у Нишу, изабрана је 2009. године.

Доцент, Марија Игњатовић у школској 2011/12. години, према Наставном плану усвојеном 2001. године, изводи предавања и вежбе из предмета Римско право. Према наставном плану усвојеном 2008. године, изводи предавања и вежбе на основним студијама права из предмета Римско право, а на дипломским-мастер студијама права из предмета Института римског права и Рецепција римског права.

У својој професионалној каријери, асистент Марија Игњатовић објавила је монографију у оквиру Задужбине Андрејевић, и 39 чланака. Учествовала је и учествује на четири пројекта. Током своје професионалне каријере боравила је на стручном усавршавању на Универзитету "Данте Алигијери" у Ређо Калабрији, Италија.

Захваљујући Вама, Правник данас постоји. Како сте дошли на идеју да покренете часопис и колико је било тешко тада то реализовати?

Драго ми је што сте ме овим питањем вратили у моје студентске дане и оживели дух тог времена. Те далеке 1994. године била сам на II години студија, када сам упознала Предрага Стојановића, уредника првог броја студентског листа „Правник“. Слушајући његову носталгичну причу о студентима са почетка 80-тих година, пожелела сам да проговорим о студентском животу своје генерације. Желела сам да моја генерација доживи своју афирмацију кроз креативно стваралаштво, да не прођемо кроз студије само учећи и полагајући испите, већ да оставимо траг, управо преко овог часописа, о нама и нашем ангажовању у свим сферама студентског живота. Није било нимало лако, али ако упоређујемо околности у којима смо ми тада покретали часопис и Уредништво из 1980. године, свакако је било једноставније. Примера ради, они су свој часопис израђивали ручно, на писаћој машини, док је техника рада нама била далеко развијенија, јер је већ постојао комјутерски прелом страница. Али, генерално гледано, сваки

посао, па и овај студентско-редакцијски је тежак, без обзира на време у коме се нешто ствара, уколико се ради крајње озбиљно и одговорно. Било је тешко Уредништву из 1980. године, као и нашем из 1994. године, а сигурно није лако ни овом младом из 2010. године.

Ако направите паралелу времена када сте Ви били главна уредница „Правника“ и данас када сте координатор листа, колико се разликује припрема часописа, почев од прикупљања текстова, лектуре, преко дизајна до штампе?

Разлика је велика, јер је техника израде часописа данас напредовала. Ми нисмо имали у тој мери доступне компјутере, као што је то данас, мобилне телефоне, професионалне дизајнере, лекторе, професионалне фотографе, већ је наша малобројна Редакција, свега нас десеторо, укључујући и уваженог и међу студентима омиљеног професора др Драгана Николића, тада актуелног координатора студентског листа, морала за сваку идеју да се састаје сваког дана у току рада на изради једног броја. Додуше, то је са своје стране имало дражи, јер су састанци били

/лист студената правног факултета/

пре свега прелепа дружења, којих се и данас радо сећамо. Састанци су обично почињали испијањем кафе и сокова уз чашицу разговора, ћаскали смо о свему и свачему док неко не би рекао: "Шефице, хоћемо ли данас нешто конкретно да радимо?!" Конкретно је значило да прикупљамо већ претходно сређене текстове, које су писали чланови наше Редакције, на основу договора на претходним састанцима, и које су израђивали углавном код својих кућа на куцаћим машинама. Потом, да тако сређене текстове, лепимо на шаблону часописа поред фотографија које смо сами направили жаргонски говорећи „идиотом“, јер је у то време само таква врста фотоапарата нама била доступна. На тај начин смо правили прототип часописа који смо сви заједно после носили у „SIRIUS“, једну од свега три тада постојећих штампарија у граду.

Када сте Ви били студент, шта вам је било најтеже, а чему сте највише уживали?

Најтеже су ми биле ноћи уочи испита, јер сам по природи јако одговорна особа и увек много и дуго промишљао о ономе шта ћу и како ћу рећи, и данас сам таква. А највише сам уживала у дружењу са колегама и колегицама, студентима, и времену проведеном у Клубу факултета и Редакцији.

Најбољи савет током студирања добили сте од?

Од оца, Видоја Миладиновића, професора овог Факултета. Он ми је саветовао да увек морам да имам јасно дефинисан циљ, да будем истрајна, јака и упорна и да све постижем својим радом, јер само на тај начин могу да изградим себе као јаку личност, позитивног човека и неког ко може и другима несебично да помаже и пружа.

Које особине личности бисте истакли као неопходне за постизање резултата на факултету?

Управо оне које ми је усадио својим примером, мој отац Видоје Миладиновић.

Да ли можете да се сетите неке анегдоте из Ваших студентских дана или можда везано за студенте којима сада предајете?

У овом тренутку су ми оживеле две ситуације из студентских дана. Једна је са испита из ондашњег предмета Општа правна и национална историја, када ме је професор Николић после мог бесомучног прелиставања књиге док сам чекала да ме прозове, избацио из Сале 2, познатије као „Двојка“, рекавши да је сигуран да сам научила за 11, али да овде могу да добијем само 10. Могу само да замислим колико сам га изиритирала. Изиритирала сам и свог оца, наравно мог професора Кривичног права, на предавањима и зарадила још једно избацавање из „Двојке“ због жвакаће гуме. Добро да та жвакаћа гума онда није завршила у мојој коси. Очигледно „Двојка“ и ја нисмо никада били у „добрим односима“, па ето, и данас предавања држим у Амфитеатру, а не у „Двојци“.

Како бисте у три речи описали свој посао, своју професију?

Уживање, испуњеност, вечита младост.

Који је ваш рецепт за изванредну дисциплину студената на вашем часу?

Моја предавања никада нису ex cathedra. Студентима приступам са пуно разумевања и топлине, тако успевам да осетим њихов степен заинтересованости или умора и да у тим тренуцима реагујем на одговарајући начин. Студенти тај мој емпатички однос осећају и узвраћају пажњом и својом заинтересованошћу за оно о чему им ја говорим.

За крај, да ли имате неку поруку за будуће бруцоше, с обзиром да је до пријемног мало времена остало?

Поручила бих не само будућим бруцошима, него и осталим студентима да је битно одредити циљ, бити истрајан и упоран на путу до

тог циља, али је такође неопходно дружити се, уживати у свом студентском животу, јер како год се у датом тренутку чинило, то су ипак, најлепши дани живота, дани школовања. Не дозволите да студентски живот прође поред вас, већ будите његов активан учесник!

Александра Ђурић
Фотографије: Милан Стојковић

Студентске актуелности

У организацији Студентске асоцијације правника у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу, у суботу 11. фебруара 2012. године, мр Вук Јеремић, министар спољних послова Републике Србије одржао је предавање „ИЗАЗОВИ СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ“.

Правна клиника Правног факултета у Нишу је добила позив за учешће на дводневној радионици, под називом: „Reporting on Human Trafficking“, односно „Извештавање о трговини људима“, у организацији Медија центра у Нишу, од 20-21. фебруара 2012. године. Као предавачи с нашег Факултета били су: доц. др Небојша Раичевић, на теме: „Дефиниција и основни елементи трговине људима у кривичном праву“, „Преглед међународних и домаћих правних инструмената“, „Трговина људима у српским правним оквирима“, „Неразумевање терминологије у јавности“; и, проф. др Миомира Костић, која је одржала уводно предавање на тему: „Правна клиника за борбу против трговине људима на Правном факултету у Нишу“. Радионици је присуствовало 8 студената/студенткиња, који су добили одговарајуће сертификате.

У уторак, 28. фебруара 2012. године на Правном факултету у Нишу доц. др Хрвоје Јурић одржао је предавање на тему: "Појам одговорности и савремена етика одговорности".

У уторак, 6. марта 2012. године на Правном факултету у Нишу проф. др Амир Музур одржао је предавање на тему: "Неурофизиологија морала".

Студенти Правног факултета у Нишу, у пратњи Ивана Илића, сарадника у настави, дана

26.03.2012. посетили су Одељење за ратне злочине Вишег суда у Београду. Организована је, такође, посета студената прве године Уставном суду у Београду.

Од 29-31. марта 2012. године, сарадници факултета: Дарко Димовски, Анђелија Адамовић, Иван Илић и Марко Димитријевић учествовали су на Конференцији: Milestones of Law in the Area of Central Europe, одржаној у Братислави.

Проф. др Миомира Костић и асистент Дарко Димовски организовали су гостовање Raymond Gross, судије Врховног суда државе Флорида, САД, на настави из Криминологије, и то на тему: „Судска перспектива америчког кривичноправног система“, 4. априла 2012. године. Настави је присуствовало преко 100 студената треће године.

Отворен је конкурс за упис нове генерације студената за школску 2012/2013.

Дана 17. априла 2012. одржани су избори за студентски парламент.

Дана 23. априла 2012. године на Правном факултету у Нишу, у склопу предмета Правне студије рода, проф. др Свенка Савић је одржала предавање студентима IV године.

Екипа студената Правног факултета у Нишу заузела је друго место на Регионалном Моот court такмичењу пред Европским судом за људска права, које је одржано 20.04.-23.04.2012, у судницама Кантоналног суда у Сарајеву, у Босни и Херцеговини.

Дана 24.04.2012. године, у Амфитеатру Правног факултета Универзитета у Нишу, одржано је Свечано уручење диплома о стеченом високом образовању и стручном називу дипломирани правник.

У организацији Катедре за кривичноправне науке и Студентске асоцијације правника уприличено је гостовање Michelle Jervis, више правне саветнице тужиоца и више

заступнице тужилаштва у жалбеним поступцима Међународног кривичног суда за бившу Југославију, која је одржала предавање на тему: „Milestones in the Prosecution of sexual violence crimes by the ICTY“, у среду 9. маја у сали за седнице.

Дана 17. маја 2012. године одржано је финално такмичење студената Правног факултета у Нишу у беседништву.

Поводом обележавања Дана факултета, 18. маја 2012. године, одржани су: научна конференција "Медији и право" и свечана академија.

На Правном факултету у Нишу, у оквиру Правне клинике, као посебне наставно-организационе јединице Факултета, у току школске 2011/2012. године, активна су четири

облика клиничког образовног рада, са студентима друге, треће и четврте године основних академских студија права: Правна клиника за заштиту права жена (општи и практични програм обуке у Огледној адвокатској канцеларији); Правна клиника за борбу против трговине људима; Правна клиника за решавање спорова пред међународним трговинским арбитражама и Клинички образовни програм еристике.

Александар Михајловић

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

ПРИЈАВА ИСПИТА ЗА ВАНРЕДНИ МАЈСКИ ИСПИТНИ РОК ТРАЈЕ ДО 9. МАЈА

- Пријава се врши убацивањем у сандучиће или препорученом пошљом најкасније до 09. маја 2012. године.
- Пријава испита из предмета који се одржавају 10.05.2012., биће могућа и 10. маја 2012. године.
- Сви студенти у овом року могу пријавити и полагати само предмете које су одслушали.
- Сви студенти у овом року могу пријавити највише 2 испита.
- У мајском испитном року примењиваће се начин формирања Записника који је важио и у априлском испитном року (тако што ће парне бројеве испитивати млађи а непарне старији наставници), а према одредбама Одлуке, бр. 01-3777 од 28.12.2010. године.

У СУСРЕТ ПРИЈЕМНОМ ИСПИТУ

© Ana Krstić

Почетак другог полугођа четврте године је време када је тема пријемног испита незаобилазна међу ученицима. Пред вама је веома битна одлука, можда и најбитнија до сада јер изабрати професију која ће обележити цео ваш живот јесте велика ствар, што зна да доведе до панике. Али, без бриге, то је нешто кроз шта смо многи од нас прошли и по искуствима већине, лакше је него што делује док сте још у средњој школи. Оно што је кључно сте ви сами, ваши избори и ваш рад али мала помоћ са стране је увек добродошла и зато смо вам спремили пар савета како би вам олакшали ту кључну преокретницу, пријемни испит и избор факултета.

Одаберите факултет!

За почетак је важно да одлучите на ком факултету бисте волели да студирате. Ако не знате одговор, посаветујте се са људима који су вам блиски и којима верујете да могу да вам помогну око овог избора. Наравно, постоји могућност да се консултујете и са школским психологом и/или педагогом.. Два су питања битна при избору - које занимање је перспективно, и у ком занимању видите себе? Покушајте да нађете нешто што најбоље обухвата та два и нека то буде ваш избор.

Испланирајте своје обавезе!

Школске обавезе се не могу запоставити, не заборавимо да и оне улазе у коначан број поена, зато је важно ускладити их са припремама за пријемни. Пошто сте већ четврта година сигурно знате код којих професора и за које предмете је потребан већи рад па се потрудите да то што раније завршите да би сте били опуштенији, а за крај оставите оно што не одузима много времена. Сада је право време да кампањско учење оставите иза себе и кренете редовно, што раније то боље, јер најбоље знање се стиче када сваки дан радимо умерено. Такође бићете мање напети и истовремено сигурнији у себе.

Спремање пријемног

Спремање испита је увек боље почети што раније. Уколико већ нисте, распитајте се о литератури која ће вам помоћи да спремите пријемни. Најбоље вам могу помоћи људи који већ студирају на том факултету јер они вам могу дати најреалније савете, поготову они који су полагали претходне године. Ако не знате никог вама блиског, увек постоји „пријатељчина пријатељица“, према томе, добро се распитајте и проширите круг пријатељстава међу којима

можете наћи неког ко ће вам бити од помоћи. Постоје и разни часови који су усмерени на припрему пријемног испита. Распитајте се за њих, као и то који од тих часова су најбољи и најефикаснији за оно што је вама потребно - свака помоћ је добродошла, нарочито ако желите да се упишете на неки од популарнијих факултета. Највећи део око припреме је ипак на вама. Немојте одлагати припрему за пред сам пријемни, јер ћете тада учити на брзину, бићете у паници, па ће и шансе да "лоше прођете" због стреса и премора бити знатно веће. Направите план рада по коме ћете сваки дан обрађивати одређени део градива. Не би било добро да тај део буде ни премали (треба ће вам пуно времена), ни превелики (брзо ћете се преморити и мало је вероватно да ћете моћи да се држите тог плана због свих осталих обавеза). Пређите све што спада у материју за пријемни, оно што вам је напорније макар једном, јер се често баш оно што најмање очекујемо задеси на испиту. Такође, припремна настава на самом факултету је у већини случајева је највише од помоћи па не би било лоше да и то одслушате. А када дође сам дан пријемног, обратите пажњу на следеће:

Никако немојте закаснити!

Кандидати морају стриктно водити рачуна о томе да не закасне на пријемни јер у том случају неће моћи приступити испиту. Најбоље је доћи на факултет најмање пола сата пре испита.

Не заборавите личну карту!

Кад кренете на пријемни испит, проверите да ли сте понели сав потребан прибор и документе. На испиту ради идентификације код себе морате имати личну карту или пасош. Њих никако немојте заборавити. На неким факултетима личну карту током испита морате држати на клупи јер се проверава јесте ли ви заиста особа за коју се представљате.

Прво прочитајте читав тест!

Пре него што почнете решавати задатке, прочитајте цео тест. Пажљиво слушајте и упутства особе која спроводи испитивање како негде не бисте погрешили. Ако имате посебан лист на који уписујете тачне одговоре, добро пазите да не

замените редне бројеве питања и одговора.

Водите рачуна о времену!

Сваки задатак добро прочитајте до краја пре него што почнете да га решавате и водите рачуна о времену. Најбоље је прво решити оне задатке који су вам лакши, а тек онда остале, како се на једном питању не бисте превише задржали. На крају теста оставите довољно времена да још једном све преконтролишете.

Не брзајте с променом одговора!

Најчешће је тачан онај одговор који вам је први пао на памет, тврде психолози, и кандидатима саветују да свој одговор промене само ако су сто посто сигурни да су погрешили.

Замке на које треба припазити

Приликом решавања задатака типа тачно-нетачно припазите на речи попут увек, никада, ниједан, сви, односно на речи понекад, понешто, неки, углавном, често... Ту се најчешће крију замке које могу да вас одврате од тачног одговора.

Код заокруживања прво сами осмислите одговор

Код задатака са више понуђених одговора, најсигурнији ћете бити у тачан одговор ако употребите следећу стратегију: покријте понуђена решења и на постављено питање одговорите сами. Ако се ваш одговор налази међу понуђеним решењима, нема сумње да је ваш одговор тачан. Ако нема тог одговора, потражите му најсличнији.

Корак по корак, и све ће бити како треба. Ако вам се чини напорним сав тај рад имајте у глави да вас након дана полагања чека најдужи и најбољи распуст у животу и нека вам то буде додатна мотивација за успех. Срећно!

Тамара Станојевић

Јустицијин кантар Право – да или не?

Кантар Јустиције, богиња правде, био ми је од огромне помоћи при одабиру жељеног факултета - правично извагати предности и мане предворја правде у које сам се спремала да закорачим. Најчешћи "камен спотицања" који ме је одвраћао од Правног факултета, биле су бројне предрасуде и стереотипи који важе за њега. „Један од најтежих факултета“. Добро, и? Најпре, знате ли било који факултет на коме се не учи? А затим, уписујете ли факултет да бисте га завршили помоћу каблова и папирића, или да бисте реално стекли неко знање које ће вам користити у будућности?

Уколико је ваш климоглав уследио након првог дела, олакшаћу вам, није ово место за вас, а и време је да се искључите из даљег ишчитавања текста и изаберете неки из обиља квазифакултета. Платите, узмите диплому, и свет (незнања) је ваш!

На Правном се само буба. Није него, након првог колоквијума/испита, видите да се "ко боси по трњу" проведу управо поборници оваквог стила учења. Истину говоре мудре главе за катедром "Ми вас не учимо да учите законе, учимо вас да их тумачите." Па закључите и сами, ко ће још нормалан научити 500+ страница по испиту напамет?

Сву уписују права – Ко не зна шта хоће, на правима је, ко не успе да упише нешто друго, и тај је на правима. Ово уме да буде демотивишуће, поготово ако и кроз избор професије желите да истакнете оригиналност своје личности и стил живота, пошто ћете се осећати безлично, спутани унифирмисаном гомилом, чији сте део. Не брините, све ће се издефинисати још након првих испита, и нарочито након "чишћења" године за годином. Од гомиле који упишу Правни факултет, тек делић њих се заиста пронађе, оствари, и пре свега успе да остане на овим студијама.

Много је дипломираних правника без посла. Много је дипломаца (навести име било ког)

факултета без посла. У ово време беспарице, чега нема у вишку сем новца? Код права још и теши чињеница о могућности бављења великим спектром професија, али о томе касније.

Свакако, будимо реални, постоје и недостаци.

Као први озбиљнији, наводи се неопроходност права у свим страним земљама. Поред континенталног система права, коме припада наша земља постоји и англосаксонски тип који је примењен у Великој Британији и Сједињеним Америчким државама, те би се наши правници у овим земљама јако тешко (или никако) снашли. О разлици у односу на шеријатско право, заступљено у муслиманским државама, да и не говорим, мада руку на срце нисам ни приметила превелику амбицију својих колега да тамо одлазе на рад. Истина, и код земаља које припадају романско-германско-словенском типу не тврдим да не би било потребно сијасет преквалификација и доквалификација да бисте са нашим факултетом могли да радите, али где има воље, има и начина ваљда.

Даље стоји чињеница да има доста маштовитијих студија, те се на правима креативност на неки начин сузбија тежњом ка прецизном и егзактном изражавању, јасноћи у мислима, издиференцираности у изразима.

И наравно, признајем да није све као на филму, нарочито за оне који одрастају уз "Правну плавшу", маштања о препуној судници и илуминаторном открочењу при сваком суђењу, те обавезном надмудривању супротне стране. Могуће, да, али уз много књига, још више искуства.

Уколико има још недостатака, слободно их уврстите на листу, моја се завршава овде. Надам се да ћете се сложити да јесам обазриви дегустатор, али на значајније недостатке, што за мој укус, што за било чији други, нисам налазила.

С обзиром да то управо ишчитавате ове моје редове у редакцији "Правника", сасвим је јасно да су врлине превагнуле над манама.

Најпре, право постоји од вајкада. Откако је државе, има и права. То сврстава право, као једну од најстаријих професија, у цењена и елитна занимања. Желите да будете крем друштва сутрадан? Доста говори у прилог томе да ово занимање, упркос екстремном развоју науке,

технике и технологије, није превазиђено стварањем роботизованог правника - гомиле жичица, команди и чипова, који би, иако мртав, покопао нас живе.

Следећа предност - перспектива. Широка палета професија којима се можете бавити касније. Остати правник, у приватној фирми или државној институцији - они су увек потребни. Куда без права, и докле? Положити правосудни, и уколико ваш разум надјачава страсти постати судија, који свакодневно посеже за кантаром, при одмеравању правде? Или, уколико вам објективност није јача страна, постати адвокат, јавни правобранилац/тужилац, са јасним симпатијама (спонтаним или одглумљеним) за страну коју заступате? Постати део представничког тела, носилац власти, члан парламента? Природно, постоје и бројна усмеравања, те се у зависности од опредељења за ову или ону грану права, можете наћи у

дипломатији и конзулатима, органима полиције, социјалним службама... Остати при факултету, и бавити се научно-истраживачким радом јесте једна подједнако атрактивна опција.

Поред перспективе, ту је и профитабилност која обично прати све или макар већину правничких професија. У време у које живимо, свакако да морамо повести рачуна и о томе шта се исплати, а не само шта се воли студирати.

Post Scriptum: И да не говорите ниједан језик сем енглеског (који је малтене ствар опште културе) латински ће вас начинити полиглотима, захваљујући честој употреби.

De gustibus non est disputandum, али ја сам одлучила да поделим своја сазнања и дилеме са вама, не бисмо ли оставили Јустицији кантар, за оно за шта је створен - одмеравање правде.

Ива Антић

ПАРАЛЕЛНИ ИНТЕРВЈУ СА СТУДЕНТОМ ПРОДЕКАНОМ АЛЕКСАНДРОМ БЗЕНИЋЕМ И ПРЕДСЕДНИКОМ СТУДЕНТСКОГ ПАРЛАМЕНТА ВЛАДИМИРОМ МЛАДЕНОВИЋЕМ

Како бисте описали дешавања на нашем факултету када је у питању студентско организовање?

АЛЕКСАНДАР: Студентско организовање достигло је неки виши ниво у односу на прошлост. Сматрам да смо на правом путу, да се боримо за своја права и стварамо факултет по мери студената.

ВЛАДИМИР: Сматрам да је здрава конкуренција у студентском организовању добра, из разлога што би требало да се студентске организације такмиче у томе која ће боље заштити студентска права и постићи бољи статус студената у свим сферама. Међутим, на

и конструктивне предлоге студената, ми заједно стварамо боље услове студирања, јер без управе то једноставно не би било могуће.

ВЛАДИМИР: Што се односа са професорима и уравом тиче, трудим се да мој однос буде коректан са свима, како бих што више бенефита за студенте могао да остварим.. Некада то иде лако, а некада баш и не...

Да ли сте лако преузели права и обавезе које имају Студентски парламент и студент продекан?

АЛЕКСАНДАР: Бити студент продекан носи пуно обавеза и одговорности, али ја

Милан Стојковић

нашем факултету се борба студентских организација претворила у међусобну препирку и личну борбу за победу, а не и за студентска права. Мислим да је Савез студената Правног факултета једина организација којој није битна победа на изборима, већ искључиво интереси свих студената. Вероватно због тога и побеђује на изборима већ дуги низ година. Студенти препознају праве вредности.

Како бисте оценили ваш тренутни однос и квалитет сарадње са професорима и деканатом?

АЛЕКСАНДАР: Однос са управом факултета је изванредан. Управа цени мишљење

проналазим себе у раду са људима и волим изазове, тако да ми одговорност дође као задовољство.

ВЛАДИМИР: Функција председника Студентског парламента носи пуно обавеза, али сам се одговорно ухватио у коштац са свим обавезама и трудим се да максимално будем доступан свим студентима.

От како сте постали студент продекан/председник Студентског парламента шта сте предузели по питању заштите права и интереса студената?

АЛЕКСАНДАР: Поред многобројних личних проблема појединих студената издвојио

бих безусловни упис треће и четврте године за студенте који студирају по старом наставном програму.

ВЛАДИМИР: Пре свега бих поменуо систем испитивања пар-непар, што је био заједнички пројекат са предходним председником СП-а Александром Јањићем. Успели смо да се изборимо за то. Мислим да је збирно рачунање бодова за упис наредне године студија такође битна ствар за све студенте и да су многи пронашли свој интерес у томе.

Шта је највећи проблем студената Правног факултета у Нишу?

АЛЕКСАНДАР: Највећи проблем јесте просечна дужина студирања и преобимност материје појединих предмета. У даљем раду максимално ћу се залагати да полагање предмета који су проблематични на факултету олакшамо смањењем градива и парцијалним полагањем.

ВЛАДИМИР: Највећи проблем јесу преобимне књиге на неким предметима, али се наддам да ће се и то ускоро променити.

По вашем мишљењу какве бенефиције се могу очекивати од ангажовања у студентским организацијама?

АЛЕКСАНДАР: Из мог личног искуства могу рећи да ми је ангажовање помогло да се снађем на факултету и стекнем пуно пријатеља на истом. Ангажовање у студентским организацијама доприноси изградњи личности и унапређењу организационих способности.

ВЛАДИМИР: Чланством у студентским организацијама студенти стичу пре свега, велики број пријатеља, али и пуно искустава која ће бити значајна у будућности када почну да се баве правничким позивом.

Шта бисте од свега што је Савез студената Правног факултета постигао на факултету издвојили као најважнији резултат?

АЛЕКСАНДАР: Ценим рад Савеза студената Правног факултета. Све што је та организација урадила у последњих пет година допринело је да наш факултет буде најуређенији на Универзитету и да наши студенти снесу најмање финансијске издатке.

ВЛАДИМИР: Већ сам поменуо пар-непар и збирно рачунање бодова, али веома важан је био безуслован упис са задржавањем статуса за све студенте по старом програму, као и то да сваког месеца имамо испитне рокове.

За шта ћете се као студент продекан/ председник Студентског парламента највише залагати?

АЛЕКСАНДАР: За једнак статус свих студената, боље услове студирања и за довођење још једног испитивача на предметима на којима постоји само један.

ВЛАДИМИР: За смањење оптерећености студената, а што је у складу са бројем ЕСП бодова, за избор испитивача на предметима где имамо једног, за то да сви професори поштују

термине консултација, да школарине остану на истом нивоу, као и то да се uvede контрола у писању уџбеника који су наставна материја.

Порука студентима?

АЛЕКСАНДАР: Организујте своје време, верујте у сопствени успех; и циљ и диплома нису тако далеко!

ВЛАДИМИР: Моја порука студентима је да што више времена посвете учењу, а за све остало ће Студентски парламент и Савез студената бити ту. Овим путем позивам све неопредељене студенте да се укључе у рад Савеза студената, а самим тим и Студентског парламента, како би смо заједно стварали повољније услове за све нас.

Александра Христов

НАГРАДИТЕ ВАШ РАД!

Недостаје вам новца? Желите да се усавршавате? Имате потенцијала и жеље за успесима? Ако вам ово звучи као реклама за пословни кредит или понуда за похађање кратког курса, погрешили сте.

Уколико се проналазите у бар једном од три питања, овај чланак биће од праве вредности за вас. Упознаћемо вас са условима и могућностима конкурисања за стипендије, а такође и са другим облицима награђивања вашег рада.

Републичка и градска стипендија

Студентима који желе да конкуришу за републичку стипендију просек не може бити испод 8.50 и морају имати 'очишћену' годину. Износ стипендије и евентуалне измене услова биће објављени када конкурс буде отворен. Додељивање градских стипендија зависи од саме општине. Услов за конкурисање за стипендије које додељује град Ниш у претходном року био је просек 9.00 и положени испити такође.

Фонд за младе таленте

Републички Фонд за младе таленте додељује стипендије студентима завршне године основних студија. Услови су следећи:

- студент мора бити држављанин Републике Србије
- пребивалиште или боравиште (лица која имају статус избеглице) у Републици Србији
- најмања просечна оцена 8.50
- мање од 25 година живота
- препоруке два професора предмета из области студирања

Поред тога, услов је да су студенти у школској 2008/2009. години први пут уписани у завршну годину основних студија факултета и универзитета чији је оснивач Република Србија.

ПЕЦД Стипендија за студенте

Компанија "Philip Morris Operations a.d." је осам година заредом покровитељ програма "Партнерство за образовање и развој зајенице". У претходном року расписан је конкурс за 40

нових стипендиста. Један кандидат може највише два пута да добије стипендију, а могу се пријавити студенти следећих факултета:

- Електронски факултет
- Економски факултет
- Машински факултет
- Правни факултет

За пријаву је потребан пријавни формулар, биографија кандидата, две препоруке професора (једна мора бити са матичног факултета) и уверење о редовном студирању.

Фонд проф. др Славољуба Поповића

Овај фонд основан је са циљем подстицања и развоја науке управног права. Награђивање најбољих студентских темата је новчано. Проф. др Поповић је у Зајечару, свом родном месту, завршио вишу гимназију, да би потом био ослобођен матуре због изузетног успеха током школовања. На Правном факултету у Београду дипломирао је са просечном оценом 9.31. Убрзо након студија примљен је у Државни савет Краљевине Југославије (вховни управни суд ондашњег времена) као приправник. У Савезном комитету бавио се и израдом правних прописа. Током студија објавио је неколико књига од којих је књига "О управном спору" она са којом је докторирао. Никада није био члан ниједне странке. Као професор ангажован је на Правном факултету у Београду, затим у Приштини, а потом и у Нишу. На Правном факултету у Нишу је такође био на позицији декана чак четири мандата.

Током живота добио је разна одликовања и признања, као и чланство у пет међународних организација. Његов рад оставио је дубок и значајан траг у српској правној науци, јер је изучавању закона приступао објективно. Данас, попут професора Поповића, студенти имају прилику да буду награђени за радове који се баве темама правних наука које је он изучавао. Рок за предају радова 2012. године је 15. април. Нови, као и већ утврђени услови претходно споменутих конкурса, биће благовремено објављени на огласној табли и сајту факултета.

Тијана Мицић Радовановић

ПРАВНА КЛИНИКА – КЛИНИЧКО ПРАВНИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ НА ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ У НИШУ

Правна клиника (legal clinic, law clinic, law school clinic) је програм правничког школовања који обезбеђује непосредно правничко искуство студентима правних факултета, а истовремено опслужује различите клијенте, којима је потребно пружање правне помоћи за сиромашне, за избеглице, за жртве породичног насиља, за Роме, за све оне друштвене групе које се налазе у ризику од социјалне искључености. Тиме студенти права обављају бесплатан рад у јавном интересу, што доприноси развијању моралних стандарда код будућих дипломираних правника, јер је циљ разумевање и прихватање идеје да људи без моћи и новца заслужују једнак правни третман у друштву. Клиничко правничко образовање (clinical legal education) је интерактивни метод едукације студената права, који има за циљ да их обучи у неким практичним вештинама, које ће им бити потребне да би своју будућу професију обављали компетентно, савесно и са високим професионалним моралом. То је метод „учења из искуства“ („learning from experience“) или „учења на основу чињења“ („learning by doing“).

Почетак рада Правне клинике на Факултету обележило је оснивање Клинике за грађанско право 2002. године, као посебног облика факултативне наставе. Од тада до данас, клинички образовни програм успешно је завршило преко 300 студената треће и четврте године основних академских студија права, као и апсолвената.

У досадашњем периоду, у оквиру Правне клинике развијене су: **Клиника за грађанско право, Клиника за заштиту права жена, Општа правна клиника, Мобилна правна клиника, „Правна клиника Правног факултета у Нишу – развијање нових метода рада“, Правна клиника за борбу против трговине људима, „Еристика – вештина**

преговарања“ и „Правна клиника- решавање спорова пред међународним трговачким арбитражама“.

Нови план и програм клиничког образовања укључује два циклуса обуке: **Програм опште обуке**, (правни професионализам, правни интервју, правно саветовање, правна етика), који се реализује применом интерактивних облика рада и **Програм практичне обуке** - рад студената са "стварним" клијентима.

У циљу реализације клиничког образовног програма, Правни факултет Универзитета у Нишу закључио је уговоре о сарадњи са: Центром за социјални рад „Свети Сава“ у Нишу, Адвокатском комором из Ниша, Прихватилиштем за жене и децу жртве насиља, Националном организацијом потрошача Србије, Заводом за васпитање омладине у Нишу.

Према одредбама Статута Правног факултета у Нишу од 19. јануара 2007. године („Билтен Правног факултета у Нишу“, бр. 96/2007), Правна клиника Правног факултета у Нишу има статус наставно-научне јединице, која обезбеђује услове за извођење клиничких програма обуке студената у правничким вештинама. Правилник о организацији и раду Правне клинике Правног факултета у Нишу донело је Наставно-научно веће 1. фебруара 2008. године. Такође, до 2007. године клинички програми обуке били су факултативног карактера. Новим Студијским програмом основних академских студија права, Клиничко правничко образовање предвиђено је као посебан изборни предмет.

Оснивањем Правне клинике, Факултет је испунио: принцип из чл. 4 ст.1.т. 4 Закона о високом образовању Републике Србије („Сл. Гласник РС“ 2. септембар 2005. бр. 76), по коме се делатност високог образовања заснива на отворености према јавности и грађанима; као и садржај чл. 29 ст. 3 и 4. по коме се укупно ангажовање студената састоји и од доборовољног рада у локалној заједници, при чему је доборовољни рад студената рад без накнаде, који организује високошколска установа на пројектима од значаја за локалну заједницу који се вреднује у систему високог образовања; остварење успешних квалитативних показатеља квалитета студијских програма из чл. 25. Правилника о квалитету од 7.11.2007. године („Билтен Правног факултета у Нишу“ бр. 103 од

7.11.2007); један од елемената мисије и визије новог система управљања квалитетом, прописаним у чл. 1. и 2. Стратегије управљања квалитетом („Билтен Правног факултета у Нишу“ бр. 103 од 7.11.2007); реализацију ближих услова за избор у свађе наставника.

Имајући у виду значај стицања практичних знања и вештина студената права, унапређења практичног правничког образовања, укључивање у систем пружања бесплатне правне помоћи и потребу за умрежавањем правних клиника, Правни факултет Универзитета у Београду, Правни факултет Универзитета у Нишу, Правни факултет Универзитета Унион, доносе „Одлуку о оснивању Мреже универзитетских правних клиника у Србији“. Том приликом усвојена су: Правила Мреже универзитетских правних клиника у Србији, као и Минимални стандарди за рад универзитетских правних клиника у Србији.

Александар Михајловић

PARAGRAF LEX

Paragraf Lex је правна база коју чини велики број тематски (релацијски) повезаних докумената неопходних за законито пословање, како у правној, тако и у финансијској сфери, као и свим другим сферама рада и пословања. Правну базу (осим базе података) чини компјутерски програм који се инсталира на рачунар корисника тако да корисник у сваком моменту може да приступи правној бази "Paragraf Lex", без потребе за интернет конекцијом, и тако долази до дневних новости у правном систему Републике Србије, као и до мноштва битних информација неопходних за пословање у складу са законом. "Paragraf Lex" је конципиран у виду базе података из правне, економске, финансијске, рачуноводствене, пореске, спољнотрговинске и других области битних за рад (буџетски ситем, радни односи, рачуноводство, стечај, ликвидације итд.) К „Paragraf“ (некада „Novi Privrednik“) започела је са радом на приближавању законске регулативе правним и другим заинтересованим субјектима још 1996. године када је изашао први број часописа Privrednik. Сам пројекат правне базе

проистекао је из идеје да се регулатива из различитих правних области, која је до тада била прилог часопису „Privrednik“ на бржи и једноставнији начин учини доступна корисницима.

Тако је 2001. године настала електронска правна база "параграф нет" и успостављени принципи на којима се рад компаније заснива и данас, а то су свеобухватност, садржинска повезаност (релације) и дневна ажурност, што омогућава правну сигурност у пословању. У складу са трендом дигитализације података лист „Privrednik“ (који је у међувремену променио име у „Paragraf Press“) је 2006. године придодат бази у форми електронског часописа у ком се дневно објављују правно-економске вести, стручни коментари и одговори на питања корисника.

Сви полазници који успешно заврше курс добијају сертификат о оспособљености за основни ниво коришћења електронске правне базе параграф лех. Курс траје 16 часова (8 радних дана по 2 часа). Одражавају у рачунарској учинионици на V спрату правног факултета у терминима од 18-20h.

Погодности сертификата:

- сертификат ће се вредновати као диплома супплемент у складу са болоњском декларацијом
- посебно вредновање сертификата приликом полагања испита из предмета правна информатика
- драгоцену помоћ приликом спремања испита из свих позитивно-правних предмета и код припреме правосудног испита
- повећане шансе при запошљавању

У свечаној сали Правног факултета Универзитета у Нишу, 28.2.2011. године одржана је свечана додела Paragraf Lex сертификата за студенте, који су успешно окончали обуку за рад с електронском правном базом Paragraf Lex. Свечаној додели присуствовали су декан, проф. Др Предраг Димитријевић, Братислав Миловановић, директор компаније Paragraf, Марија Шилковић, PR Компаније Paragraf и Зоран Газибара, предавач на курсу.

Јелена Тодоровић

БУДИ И ТИ ДЕО ПОБЕДНИЧКЕ ЕКИПЕ

Савез студената Правног факултета основна је студентска организација на факултету. Свој рад започео је 1990. године и од тад је водећа организација. Он развија и унапређује сарадњу на стручном, културно-образовном и спортском нивоу са сродним студентским организацијама других факултета Универзитета у Нишу, правних факултета у земљи и у иностранству. Један од основних задатака Савеза студената Правног факултета је да се бори за заштиту права студената, да заштити њихове интересе као и да студентима омогући што лакше студирање. Да би се ово постигло, Савез се залаже за компромис

између професора и студената, како би се што брже и лакше постигли жељени захтеви и решили студентски проблеми.

Слободно можемо рећи да је Савез студената најбоља и најадекватнија организација на нашем факултету. Прилази студентима не само са научне, већ и са рекреативне стране организујући спортска такмичења. У сарадњи са Савезима студената других Правних факултета из Србије и простора бивше СФРЈ, организатор је Правнијаде која представља највеће окупљање студената правних факултета. Сваке године, на другој локацији одржавају се такмичења у

/лист студената правног факултета/

познавању права, беседништву, спортска такмичења. Можемо се похвалити да је Савез издавач часописа Правник, који је један од најквалитетнијих студентских гласила на Нишком Универзитету. Бави се актуелним збивањима на факултету, као и у нашем граду али и држави и свету.

ССПФ је организатор Правнијаде, апсолвентских екскурзија, апсолвентских вечери, журки са феноменалном атмосфером, бројних трибина, предавања еманентних стручњака из области права. У последње време бави се и разменом студената. Не само да се показао као успешан у решавању бројних студентских питања, Савез студената веома је хуман. Организовао је сакупљање помоћи за децу из Дома „Душко Радовић“ и хуманитарну акцију „Правничко срце, велико срце“ за децу ометену у развоју из Центра „Мара“.

Савез студената је у многим делима која говоре о њему доказао да не дискриминише студенте, да се бори за њихова права, да увек диже глас против неправде, да има дугогодишње

искуство у решавању проблема, зато што темљ његовог квалитетног рада управо лежи на компромису како активних чланова организације, тако и осталих студената.

Председник ССПФ-а, Александар Стамболић, поручио је бруцошима као и осталим колегама који желе да буду део водеће организације на факултету да се прикључе Савезу и да заједничким напорима наставимо оно што су многи пре нас радили, како би створили што боље услове за успешно и лакше студирање. За крај додаје да су врата Савеза свим студентима увек

отворена. Канцеларија се налази у приземљу Правног факултета, код клуба свима добро знаног, где вас увек очекује добро расположење и кафа.

Дођите и постаните члан организације која успешно испуњава очекивања студената већ 20 година.

*Јована Митровић
Фотографије: Јован Гојковић*

Култура

Царски град на раскршћу

Нећу се трудити да објашњавам откуд ово царски град. Прича је о Константину, нека то буде довољно. Али какво раскршће? Отуд, што Ниш

представља својеврстан и редак спој античког и савременог, боемског и урбаног. Не бих могао овде да се зауставим, а да не поменем како Ниш и у географском смислу представља својеврсну раскрсницу. Овај град представља драгуљ покривен слојевима прашине у виду заорава и немарности, који чека неког холандског јувелира да открије његов сјај у потпуности.

Ниш је имао ту част да буде родно место једне од најзначајнијих личности у историји света и века. Говорим наравно, о Флавију Валерију Константину. И шта рећи о таквој особи? Речи су недовољне. Славни генерал, човек без кога савремено хришћанство не би било могуће. Човек који се усудио да уради нешто слично као што је Милан Станковић урадио Саши Поповићу, човек који је раскрстио са вером која је на тлу Римског царства постојала око хиљаду година и ударио камен темељац хришћанству. Ако се којим случајем докаже истинитом чињеница да му се јавио Бог, ми Срби ћемо, шире сагледано, имати непоборну чињеницу да смо заиста небески народ. Заиста не бих улазио у већу дубиозу и солио вам памет Константиновим ликом и делом. То се учи из историје. Али овде могу да изнесем неке пикантерије о Константину које се вероватно неће наћи у званичним уџбеницима.

Након чувене победе, са још чувенијом залеђином, код Милвијског моста, Константин је

послао тајанствени ковчег у *Naissus*, чији је садржај остао тајна. Претпоставља се да се у њему налазило сечиво исковано од клина којим је Христ убадан на крсту. На основу тога, нишки аутор Дејан Стојиљковић написао је своје бестселер ремек-дело, Константиново раскршће. Друга прича јесте о Константиновом убиству супруге и сина. Овај догађај се доводи у везу са необичним дешавањима у Константиновом родном граду, али једини извор за ово јесте фрагмент недовршене песме Константиновог синовца Лактанција.

2013. биће 1700. година од усвајања Миланског едикта којим је хришћанство постала званична религија Римског царства, учтивошћу Константина. Исте године ће се сакупити и светски крем у Нишу, како би прославио тај значајни датум, али шта ће их дочекати? Царска палата у руинама, Константиновом споменику ни трага, ни гласа. Вероватно ће се те, 2013., наћи мајице са натписом „*In hoc signo vinces*“, упаљачи са Константиновим ликом и чашиче са Христовим монограмом, чисто да се наздрави тамо неком Константину и да се још мало извуче од његове славе. Као да нам већ није довољно подарио. Гледајући савремено друштво, уочио сам да се у њему може наћи и места и ресурса за све, осим за оно највредније и најбитније. Његову вредност су могли да уоче Енглези, који су игноришући сва начела етике, покушали да фалсификују историју и Константинов родни град сместе негде у забити Јорка, чак му и подижући споменик као печат тој бурлесци. Где је траг Константину у *Naisussu*?

На путу за Нишку бању, са леве стране, налази се чувена Медијана. Код домаћих историчара постоје спорови да ли је то била царска палата или само летњиковоца цара Константина. Неми сведок неких величанствених времена, Медијана стоји ту као царски гласник који сведочи о једном изузетном периоду. Царска палата, са својим пропратним вилама, раскошним мозаицима и лепим фрескама, украшеним стубовима и термама, Медијана, могао бих рећи, представља један изузетан споменик, био он летњиковоца или царска палата.

Иначе, сам Константин, био је син високог римског официра Констанција Хлора и ћерке скромног гостионичара, Јелене, која ће касније постати хришћанска светица. Још у младости се истицао у војним походима, да би 306. године био изгласан за августа. Након година сукоба, он је изашао као победник. У његовом времену, Ниш је био значајан погранични војни центар, са радионицама неопходним за његово функционисање.

Константин је дао да се антички Ниш украси попут великих римских градова, те није ни чудо да су у њему остајали и цареви након Константина.

Заиста за крај не бих волео да донесем закључак, јер у случају Константина, то није могуће. Његова прича, испрожимана разним мистеријама, као што је Ниш испресецањем подземним тунелима, није спремна за закључак и било би незахвално са моје стране учинити тако нешто. Уместо закључка, мислим да би било пригодније оставити интервју са Дејаном Стојиљковићем, аутором Константиновог раскршћа, који је тим делом пронео Константинову причу широм Европе.

Какво је виђење цара Константина очима писца Константиновог раскршћа?

Њега је најбоље описао мој колега по перу Небојша Озимих: Цар, војсковођа, светац.

другачија да није било њега.

Могућност Ниша као царског града? Његов геополитички положај, културно-историјско наслеђе, његов дух...

Могућности Ниша су огромне, али потпуно неискоришћене. Он може живети малтене од туризма и ствари везаних за своју историју и Константина. Културно наслеђе је велико, али запостављено, много тога труне по музејским депоима. Просечни Нишлија зна мало или нимало о историји свог града и ту је највећа трагедија. Дух Ниша, царског града Ниша, друге престонице, одумире пред најездом политиканства, примитивизма и незнања.

Да ли у нечему Срби, а нарочито Нишлије/Нишлијке, подсећају на овог свог претка?

Константин није наш предак, нити смо ми његови потомци. А и ако јесмо, нисмо га достојни. Константинов отац је био Дарданац, а мајка из Битиније (провинција у Малој Азији), а ми смо колико се сећам уџбеника из историје - Словени, варвари који су вековима пре њега окупирани простор који је био део Римског царства. Такође је био храбар, постојан у невољи, није се инатио, умео је да прихвати туђи савет и туђе мишљење, био је објективан у својим проценама, није потцењивао своје противнике и имао је пуно вере у оно што ради. Нешто нисам сигуран да су то

Иван Манчић

Успешно је у себи спојио неколико врлина, био је одличан политичар и стратег, мудар владар и законодавац који је унапредио своје царство у сваком погледу, саградивши притом монументални Константинопољ, а сви свакако знају да би историја хришћанства била сасвим

особине које красе данашње Србе. А о Нишлијама довољно говори то што је подигнута бронзана биста сваком партизанском комесару и пијандури од песника, али није та част учињена његовом најпознатијем грађанину у историји.

Лука Видосављевић

Беседа о љубави

Колико смо свесни љубави? Да ли постоји само једна врста љубави? Па, самим тим што се у овом тренутку бавимо овим, показујемо да смо свесни љубави. Сумњам да би било ко читао текст о нечему чега није свестан. Али, да ли можемо делити љубав на више врста или исто реагујемо на љубав, ма каква она била, то је права дилема. Зато, хајде да љубав посматрамо школски. Небитно коју врсту. Сваки професор има прву и последњу генерацију којој предаје. Прву увек памти, не само зато што је

такав обичај па сви то раде, већ и из разлога што се касније у свом раду увек ослања на ту прву генерацију. Подсвесно се труди да свака следећа генерација што више личи на прву – понавља дешавања која су се одвијала раније, упоређује (али никада наглас), обликује свој однос тако да личи на онај са првом генерацијом. У једном тренутку који му се пришуња као сенка, ту је последња генерација. Њу ће такође памтити, а из простог разлога што се потпуно разликује од свих генерација, а посебно од прве. Штавише, нема никаквих сличности. У пренесеном значењу, тако је у љубави, прву везу увек памтимо, користимо је као узор, а на крају схватимо да је то погрешно, јер да је та љубав била она права, она би опстала. Зато не треба превише патити, већ прву љубав треба памтити као нешто лепо, јер је она, као и све у животу, дошла с разлогом. Живот не треба да стане, као покварена плоча, треба кренути даље са музиком, јер никада не знамо какве ноте следе и како ће на нас утицати. Када сте први пут јели чоколаду, она је била преукусна, па сте је зато пробали и други пут. Па зар није и други пут била

укусна, као и сваки наредни пут? Временом сте чак оформили укус, знате каква чоколада вам највише годи. Тако је и у љубави. Ње никад није доста, а што је још боље – она не гоји. Уместо очајавати што је прва део прошлости, треба започети нову, ону која ће, можда, трајати целог живота. А, иако тога нисмо свесни, љубав је генерацијама иста. Наши родитељи, бабе и деде, па њихови родитељи – сви су они пролазили кроз исто. Смејали су се, плакали, били су срећни, очајни, а гледајте их данас. Сви су срећни и задовољни. Шта вам то говори? Гледајући на све ово, долазимо до закључка: човек и његов ум су веома комплексни. Чак толико да некад и не зна разлог

неким стварима које чини.

Ако узмемо у обзир да је све у људској глави, обзиром да свако другачије посматра живот, онда је пут до праве и искрене љубави веома прост. Као кад упалимо сијалицу, видимо све у соби, лако се сналазимо, а док је мрак не знамо на који начин да се понашамо.

Баш зато је све тако просто – решење је у нама самима. Ако се неко жали како не може да нађе праву љубав, укажите му на то да је сам крив.

Само нека одбаци предрасуде, нека гледа на љубав отвореније и схватиће да је решење, односно у овом случају особа, испред носа. Да ли сте икада упознали неког са ким се одлично слажете, али је друге културе, или има косу која је превише светле боје за ваш укус, или има говорну ману, или је велика разлика у годинама? Случајева је много... То је права особа. Не испуштајте прилику. Волите безкомпромисно, слободно и јако. Не дозволите да вас ишта спречи у томе. То се пре свега односи на вас саме, а тек онда на друге, јер ако ви одлучите да волите, нико вас не може спречити. Ево примера, да схватите о чему говорим: раније су се људи венчавали са 17 година. То је било идеално животно доба за

Александра Ђурић

продужење породичне лозе. Данас, људи који се венчавају у тим годинама су мета оговарања, исмејавања, чудних погледа, бесмислених сумњи. Људи не знају шта хоће, зашто им правити друштво? Љубав је једина ствар која вековима опстаје, јача је од времена и ништа је није могло искоренити. Она је као вода – пролази кроз све животне пукотине. Баш због тога, када неког стварно волите, то траје целог живота, никада не престаје. У животу постоји само једна ПРАВА љубав, остале су само путокази на путу до оне праве. Зато, волите да би опстали, да би вам било лепше, да би доказали да љубав не зна за препреке. Волите јер једног дана, када вас више не буде било, неће бити времена...

Љубав продужује живот, она је вечна.
Зашто онда не почети одмах?!

Стефан Најдановић

НОМО BALCANICUS И ЊЕГОВА УЛОГА У ДРУШТВУ

У тренутку писања овог текста, већ је пар месеци од како ради **Форум правих мушкараца**. Форум правих мушкараца представља организацију, чији су оснивачи Никола Ђуричко, Драган Илић, Огњен Радивојевић и Вилијам Инфанте, стални координатор УН-а у Србији, а потписници многе познате личности, која се бави разбијањем стереотипа балканског мушкарца, те између осталог и спречавања насиља над жена, које представља саставни део менталног склопа *homo balcanicus*.

Година је 2012. Жене **званично** имају нека права у друштву од пре неких двеста-триста година. Питање о нормалном животу жена у Србији, без насиља над њима, у јавности се појавило тек са оснивањем Форума. Није да и раније нису покретане разне иницијативе и шта већ не, али тек са појавом Форума, у јавности је одјекнуо и тај проблем домаћег друштва, који је дуго времена био маргинализован. И сада ја не могу, а да се не питам, зашто је тај проблем *тек сада* изнесен пред очима јавности, са јасним ставом да се у потпуности мора искоренити, тек сада? Далеко од тога да прозивам рад Форума, већ напротив... Моје питање је упућено друштву, које је затварало очи пред овим проблемом.

Србија бележи један изузетно мрачан податак, а то су 46 смртних случајева, као последице насиља над женама. Верујем да већина Срба није ни знала за овај податак, док он није изнесен од стране активиста Форума. Такође верујем, да Форум не постоји, овај ионако катаклизмични податак би доживео нове, епске размере, нимало својствене једном демократском друштву. Зато овом приликом желим да похвалим рад Форума правих мушкараца, и пожелим потпуно искорењивање проблема насиља над женама.

Али да се вратим на сам проблем. Зашто се у Србији примењују методе над женама својствене земљама шеријатског закона? Зашто просечан Србин, домаћин човек, Казановине методе освајања женских срца, тумачи на један другачији начин, те покушава да освоји женско срце чупањем кроз абдомен? У чему је проблем? Разлога за насиље има, али ниједан није имало рационалан, те им самим тим нећу ни посветити места у овом тексту. Мени је заиста непојмљиво да неко, пре свега, дигне руку на особу слабију од себе. А затим... Је л' то начин за изражавање захвалности особама које су нас донеле на свет, које ће наше потомке донети на свет? И онда се јавља питање беле куге, против кога се ти исти Срби, тако категорички и изричито, боре. Ја се извињавам, можда сам ја збуњен, али како очекујете од жена да вам рађају децу, када се толико трудите да их искорените? Да искорените, јер ја за 46 смртних случајева не могу наћи пригоднију реч.

У блогу који покушавам да водим, рекао сам како ангажовање око питања насиља над женама тек сада, представља шамар српском

друштву. И даље стојим иза тога. Нисам стручан у подручју људске психе, те из тог разлога не могу дати неки исправни закључак око тога који су разлози за насиље над жена, иако сматрам да нису нимало рационални. Ниједан разлог за било какво насиље не може бити рационалан. Кога интересује више о овом питању, а итекако би требало сваког појединца, да заинтересује, информације може наћи на e8.org.rs/osnovan-forum-pravih-muskaraca/, као и на pravimusakrac.rs, где се налази и линк за он-лајн потписивање Декларације правих мушкараца против насиља над женама.

За крај, у Радовану Трећем, постоји једна занимљива сцена, када Радован ауторитативно устане са столице, и каже својој жени: „Руменка, ја сам човек фин и суптилан, могу да те убијем на месту овде“. Не држите се тога. Будите фини и суптилни, и ту се зауставите. Глуму оставите позоришту, а у животу будите центлмени.

Лука Видосављевић

„ДАВНО ЗАБОРАВЉЕНИ ЈЕЗИК“

Значење снова и њихов смисао

„Бити човек, рођен без свог знања и без своје воље, бачен у океан постојања. Морати пливати. Постојати. Носити идентитет“. Није лако пливати, постојати, како каже Андрић, није лако бити човек. Нама је данас, можда, још теже. Ритам и брзина нашег живота све мање нам иде на руку. Време је све краће, захтеви који су стављени пред модерног човека све већи, наше мисли све брже и неусаглашеније, наш живот све више механички, рутински. А где смо, у свему томе, заиста ми сами? Зар је модеран човек већ одгонетнуо сва питања и све загонетке космоса, па може мирно наставити да проводи своје дане? Да ли сматрамо филозофију науком прошлости, све смо већ открили, већ сазнали? Одакле нам онда толико немира? Одакле толико гнева и неразумевања? Одговор је сасвим кратак, сасвим јасан: *Из незнања. Из страха.* **NOSCE TE IPSUM**, каже латинска пословица и у њој лежи одговор. Побегли смо од себе, занемарили нашу суштину и поистоветили се са бледим сликама и приказима. Постали смо „машине као Жаријев мртви

бициклиста који и даље окреће своје точкове, тако и ми окрећемо наше дане“. Станимо, само на кратко, и загледајмо се у себе. Дубоко у себе. Да ли сте се икада запитали шта значе ваши снови? Или сте једни од оних који сматрају да такве појаве само одвлаче човека од његове бити и суштине? За свакога, коме модеран и механички начин живота, није узео и жељу за сазнањем, за свакога коме пуко постојање није довољно, за нас који желимо да знамо, снови носе и више него што можемо замислити! Они пружају одговоре на питања која нас муче у вези са нама самима. Пружају нам дубине и хоризонте који буче у нашем крвотоку, нетакнути, заборављени.

Снови нас прате од нашег рођења, па све до краја живота. Људи су склони да верују да су снови безначајни и неважни а да се људи, који се баве сновима „баве празном сламом“. Поводом тога наш познати доктор психолошких наука и психотерапеут, Иван Настовић, каже: "Мало је оних који разумеју своје снове, а још мање оних који разумеју њихов континуитет. А управо је континуитет снова од великог значаја за стицање увида у серије снова, кроз које се сан најчешће манифестује. Ово је условљено тиме што смо заборавили универзални језик снова, па неретко имамо отпор према несвесном, мудријем делу себе и сновима који су његов специфични израз. Отуда Фром апелује да „поново научимо заборављени језик снова“. Језик снова је нешто сасвим природно дато свим људима без обзира на расу, класу, пол или узраст... Несвесни садржаји су човеку потребни као допуна свесних садржаја, како истиче Јунг, свест се може дресирати али несвесно никада. Отуда се и свети Августин радовао што „пред Богом није одговоран за своје снове“.

Научна истраживања показала су да чак и када не памтимо снове они имају окрепљујућу моћ, и омогућавају већу продуктивност у учењу и интелектуалном функционисању, како истиче Настовић, и да је отуда битно да се запитамо о њиховом значењу. За све нас јако је битно да знамо одакле да почнемо и да знамо зашто то чинимо, односно да боље разумемо те магловите садржаје које нам поклања наше несвесно. За почетак, битно је да схватимо да нам се снови обраћају са порукама и садржајима које наша свест не види, или није у стању, односно не жели да види на јави. Када би сваки човек радио на себи, слушајући и одгонетајући своје снове,

усагласили бисмо се са нашим истинским Ја, са нашим Сопством. Без пројекција у одређене улоге, играње представа и стављање маски, прихватили бисмо и све аспекте наше личности. Снови се изражавају тако рећи, на нама непознатом језику. У виду ребуса, загонетки, питања, а речник снова јесу СИМБОЛИ. Зато бих као једну од основних књига свакоме, ко жели да зађе дубље у себе, препоручила Шевалијев Речник Симбола, за почетак, у коме се налазе бројни симболи и њихове приказне варијанте. Ниједан од симбола у књизи није потпуно исцрпљен и дат у целини, јер су о готово сваком од њих понаособ писане књиге и књиге. Али тумачити снове само кроз симболе није довољно иако је неопходно. Обавезно би било наћи дела Карла Густава Јунга, швајцарског психолога, и његових ученика међу којима Јоланду Јакоби и Џејмса Хола, за почетак и дела домаћег доктора психолошких наука Ивана Настовића. Уз све то иде и незаобилазно проучавање митологија.

Свакако, бављење сновима није ни мало лак посао, али може водити разрешавању разних заплета у нама насталих још давно, које наша свест не жели да види. Може одмрсити разна клупка која делују неразмрсиво и дати нам прилику да постанемо бољи људи. На пример многи од нас се у свом сну налазе у неком периоду свог одрастања где га сан често враћа, што упућује да је одређени проблем, кога сневач није свестан, управо настао у том периоду на кога сан упућује. Како ћемо бити добри правници, или добри у било којој професији ако смо у вечитом нескладу, немиру и патњи? Снови наравно не представљају решења свих проблема, али нас могу приближити ономе што ми заправо јесмо и указати на многе изворе проблема, незадовољства, агресија. Била би штета не бавити се собом.

Важно је запамтити да је сан сваког од нас везан уско само за особу која сања. Никакви Вечити календари и тумачи снова не воде исправном разумевању природе сна. Сваки симбол који се јавља код више људи, за сваког од њих он значи друго. Снови се увек посматрају у вези са животним ситуацијама, са годинама сневача, полом сневача, итд... Дакле није исто када неки сан сања дете и када га сања одрасла особа!

Снови се тренирају, у смислу да свако ко мисли да „не сања никада“ треба да посвети

пажњу сањању и већ после одређеног времена почеће да памти своје снове. Јако је битно записивање својих снова, са датумом и свим ситницама којих се можемо сетити, као и то да ли је и како је емоционално обојен један сан. Стварност нас исувише оптерећује, да више нисмо у стању да примимо сигнале о тако битним стварима које нас се тичу.

Снове су дуго сматрали и називали „божијим заборављеним језиком“, а други порукама ђавола, те су били посматрани као злослутни наговештаји будућности. Модерно веровање да су блиско повезани са персоналном психологијом, ставовима и навикама понасања сневача дугује се радovima Јунга који је показао да се несвесно манифестује у животу кроз снове. Значајно за анализу снова јесте упознавање са Јунговским начином анализе снова и појмовима као што су Анимус, Анима, Сенка, Его, Персона, итд...

Џејмса Хол у књизи „Јунговско тумачење снова“, између осталог саветује да не тражимо „књигу рецепата“ за тумачење снова, односно енциклопедијски списак мотива у сновима јер би то било не само неодговарајуће већ би нас навело на странпутицу. Такође каже да „Све представе у сновима зависе од контекста“. Иста представа може да има различита значења у различитим сновима исте особе... „У својој књизи, износи најчешће мотиве у сновима као сто су инцест, ожалошћеност, куће, аутомобили, алкохол“... Такође, чести су и снови који немају завршетак...

За почетак, ово је и више него довољно да би пробудило интересовање за овај давно заборављени језик, који нам може помоћи у саморазвитку сваког од нас. А то је битно, јер сваки правник прво мора бити индивидуализована личност, да би могао да свој позив врши боље и успешније.

У неком од следећих бројева изнећу снове историјских личности којима се бавио и које је унео у своју књигу, поштовани Иван Настовић. До тада, лепо сањајте!

Гала Бончић

Поетски кутак

НЕ ЖЕЛИМ ТЕ

Последње најлепше у
нама
Зашиј у то мало
парче испод груди
Које називаш срцем.

Упиши ми име у
календар
Као црвено слово и
сећај ме се,
дуго ме слави.
Јер сам ти своје
најбоље своје дала
Да обликујеш у
калуп свог тела.

Имао си ме од пете
До краја звезданог
неба
Изнад мога темена.

Прокоцкани загрљаји
Сливају се низ
плочнике.

Ниси умео или ниси
хтео?
Не знам. Али-Ниси.
То је оно што чини
Да не желим да те
желим
У овим сатима
Који те у сваки
откуцај утискују.

ВОЛЕЛА САМ ТЕ

Ти мислиш мени је
лако
Да незнамцем,
Тебе, који ме
познајеш најбоље
зовем.
Да поглед пред твојим спустим
Као палу заставу.

Мислиш не волим те
више
Не чезнем за нашим
ноћима,
Не пожелим те крај
себе док ме
самоћа покрива.

Знаш,
Црно црно увек
остаје,
Ако одбија бело да
постане.
Љубави, игре су за
децу.

Зато остани на другом крају улице
И играј своје игре са
другима
Који та правила могу
разумети.

Ја просто не желим
Да разумем.

Марија Живановић

Предности и мане ИНТЕРНЕТА

О дотичном питању се хуз и тако редом пута расправљало, те подсећа на ону стару, народску мозгоразмрдаваницу - да ли је старија кокошка или јаје?

Јер, ако пођемо од тога да је данас интернет, а primus inter pares друштвене мреже, најкоришћенији вид комуникације са околином, стићи ћемо до тога да је на вишем степену социјализације, а и дакако здравије, отићи на чашицу разговора са пријатељем, у четири ока, а без тастатуре, смајлија, повишене диоптрије и искривљене кичме? Али, овако је брже, тренутачније ширење свежих новости. Да, али зар се на тај начин не уноси беспотребна хладноћа и дистанца у односе који би се свакако подгрејали ажурнијим виђањима. Да, али... и тако унедоглед.

Свакако да у корист интернета иде удаљеност од субјекта комуницирања, који се, неретко, налази у другом граду или још чешће, држави. И свакако да науштрб интернета иду бројни горепоменути медицински проблеми за које се верује да им је вероватноћа појављивања директно пропорционална времену проведеном уз рачунар (најчешће, на нету).

И онда чујем са стране: А што да се сликам када то нико неће да види – читај: када то неће бити окачено на нету, и пропраћено бројним

упоредо са најмлађим, још увек сненим сунцем. Питате ли се – а где су ту злоупотребе? Праћења,

коришћења у разне недозвољене сврхе, руинирања приватности, узнемиравања, малтретирања...? Педофилија, као једно од поменутих понашања није нимало ретка појава. Шта више, у нашој земљи подводи се међу најчешћа е-кривична дела.

Потом, Интернет као непресушна ризница знања. Гуглови, википедие, форуми и е-књиге... Није ли вам драже да узмете у шаке књигу, праву правцату, од мастила и хартије (да не кажем од крви и меса)? Јесте, овако је експресније, хитрије, више информација обједињених на једном заједничком месту, али... јесу ли баш све оне поуздане и проверене? Заправо, углавном јесу, мада...?

Затим, интернет који је заменио... новине? Носталгичари ће се радо сетити давнашњег шукања истих. Биоскоп и стари добри осећај шапутања уз кокице и других збивања међу задњим редовима? Модне часописе? Данас је Интернет тај који диктира модне трендове и чијим посредством се они фуриозном брзином шире са континента на континент. Одузео посао многим новинарима, књижарима, нутриционистима, фитнес тренерима, а дао га армији програмера која из дана у дан постаје све бројнија?

Непорециво је, дакле, да Интернет има енорман број предности, али будући да су и недостаци у експанзији, треба се запитати која је права мера у коришћењу овог, свеприсутног медија? Каскати за њиме ситним корацима или га престићи у широком луку чизмама од седам миља?

Ива Антић

лајковима који, изгледа, билдују самопоуздање или раде на његовом дефициту? Још гора варијанта - што да изађем ако то нико не види? И управо због тога, (и самопромоције, наравно) бројни клубови постадоше помодари савремене технике, те свакодневно сијасет слика свиће

Редакција ПРАВНИКА

Милан Стојковић